

være. Den ærede Ordfører sagde forleden, at det var en oprørende Tanke for ham at gøre dette til en Statsfog, fordi da Fattigudgifterne bleve dækkede gennem indirekte Skatter, og det var den nederdrægtigste Skat, der kunde tænkes. Ja, der er jeg fuldstændig enig, at det er en aldeles oprørende Maade, at beskaffe Befolkningen paa, igennem indirekte Skatter; men naar det er saaledes, saa er der saa meget mere Grund til at søge at give disse Skatter en saa nyttig og human Anvendelse som muligt, netop paa det sociale Omraade, og lad os saa tage en Formue- og Lejlighedsstat, en Indkomststat, hvad man vil, til at dække Statsudgifterne med. Det tror jeg vilde være mere overensstemmende med et demokratisk Standpunkt end det, som det ærede Medlem foresætter. Nu siger han ganske vist, at Fattigbyrden netop skal være en Kommunesag, fordi Skatten der kan lægges efter Formue og Lejlighed. Ja, det kan man gerne sige, men jeg tror rigtignok, at det er en Kamp med Ord. Det er sandt, at Formue- og Lejlighedsstaten kan lignedes af Kommunerne, men det forekommer mig ikke, at det, hvorledes vi hæve Skatten, vedrører det Spørgsmaal, om det burde være en Kommunesag eller en Statsfog. Men vil man endelig tage det frem, saa paastaar jeg, at den saakaldte Formue- og Lejlighedsstat, som vi kunne paaligne i Kommunerne, naar den bliver anvendt paa Fattigvæsenet, vil give Anledning til en Kamp mellem Kommunerne, som ikke burde finde Sted, hvor det gælder Fattigforsørgelse, og selv denne Stat er jo egentlig kun at have en Formue- og Lejlighedsstat, for saa vidt den skal anvendes i Kommunen. Thi vi skulle jo, saa længe vi have alle disse Byrder i Kommunerne, tilvejebringe Pengene indenfor et begrænset Omraade direkte paa den ene eller anden Maade. Ganske vist kan man ligne den forskelligt efter den tilstedeværende Evne til at betale, men efter som den ærede Ordfører lige saa godt som jeg veed, at naar man undtager Fideikommissionerne — og selv dem kunde man gerne tage med — saa ere alle Vandejendomme beskattede omtrent op til 3dje Etage, saa at den Formue- og Lejlighedsstat, der kan udskrives der, er sandelig Udskrivning af Hjalter, stort mere har Vandbrugsstanden ikke tilbage af, hvad den tidligere ejede. Der er ikke store Formuer paa Landet, thi de store Formuer, der ere anbragte derude, sidde som Prioriteter i Ejendommene, og Renterne af dem hæves i Byerne, ikke paa Landet. Altsaa, en Formue- og Lejlighedsstat der vil sige en Fordeling af Byrderne efter større eller mindre

Fattigdom. Nej, det vilde være et sundt Princip, hvis Udvalget havde taget den Sag op og sagt: Naar vi skulle gaa til en Omordning af Fattigvæsenet, maa vi indføre et nyt System, og det nye System burde netop være Status pekuniære Indgriben. Thi det er klart, at Staten er dog den ydre Repræsentant for Samfundet, og Samfundet har dog den Forpligtelse at stærme ethvert af sine Medlemmer mod Nød og Glendighed. Det maa ikke lægges som en særlig Byrde paa en Kommune med mange fattige, som den skal forsyge, at hindre den i at kæmpe sig ud af Fattigdommen, men Samfundet i sin Helhed har det som Forpligtelse at gribe ind, og Samfundet i sin Helhed repræsenteres af Staten, saa det var naturligt, at Fattigvæsenet, Fattigskatten og Fattigbyrden blev baaret af Staten, i Stedet for at gøre det til en Byrde for og Krigsaarsag mellem Kommunerne. Jeg tror, det vilde være en mere human Maade at løse Spørgsmaalet paa end den, man nu har, og at det vilde være en heldigere Maade at anvende de indirekte Skatter paa end den Anvendelse, som Højre eller rettere Reaktionen giver disse til Fremme af sit Formaal, nemlig kun at anvende dem til militære Udgifter og til Forherligelse af Kongemagten og Embedsstanden. Saa meget mere mener jeg, at man burde indskrænke denne Tidsbestemmelse til eet Aar, som det dog ikke var naturligt, om Opnaaelse af Forsørgelsesretten i saa Henseende fulgte Valgretten, saa at man ved et Aars Ophold i Kommunen opnaaede bægge. Ja, hertil skal jeg indskrænke mig.

Berg: Den foreliggende Sag er for mig en gammel Bekendt. Det er ca. 18 Aar siden, jeg havde den Ære at sidde i Fattigudvalget og tage Del i Arbejderne der ogsaa med Haab om at gennemføre denne Sag. Der er talt saa meget om, at det var noget ganske nyt, som der her forelagdes os som Grundlag, og at vi nu skulde faa at se, hvilke vidunderlige Ting vi nu fik ud af det hele. Jeg har sunderet nøjere efter i Forslaget for at finde Grundlaget for disse store Forventninger, men jeg er til Dels bleven stuffet. Væsentlig er det det gamle kendte Grundlag med enkelte Ændringer hist og her, og særlig det, der skulde være Berlen i Sagen, nemlig det sidste Afsnit, finder man jo Ord til andet i et Lovforslag af Regeringen for 16 Aar siden. I denne gamle Grundring om denne Sag, der har foreligget fra Regeringen, ikke at tale om, hvad man ellers i Mellemtiden paa forskellig Maade har søgt at forhandle om dette Spørgs-